

Glorjana Veber: "Za osebni razvoj je bistveno izzivati sebe!"

Intervju

29. 4. 2020, 12:58 | **Scena**

Živimo v času preizkušenj. Najhujša grožnja in strah pred okužbo s koronavirusom je v Sloveniji za nami. V nas pa je začelo rasti nezadovoljstvo s počasnostjo in sosledjem odpravljanja omejitev, na družbenih omrežjih narašča nestrpnost, pojavlja se obračunavanje med različnimi mnenji. Vsak izmed nas se spopada s kakšno obliko stiske, negotovostjo, s skrbmi.

Preko noči smo se znašli v težkih osebnih in poklicnih položajih, ki nam preprečujejo normalno delo in življenje. Za vrnitev v kolikor toliko normalne razmere bomo potrebovali veliko vztrajnosti, modrosti, pri tem pa nam lahko pomagajo modre misli.

Dr. Glorjana Veber, umetnica, literatinja, doma in v tujini nagrajena pesnica, politologinja, sociologinja in doktorica družboslovnih znanosti, jih je ustvarila več kot 500 in jih izdala v knjigi akašejk Modróko.

Projekt v času, ko je bila skoraj vsa država v izolaciji, ko so bila vrata podjetij zaprta, še zdaleč ni bil enostavna izkušnja, ampak Glorjani je s trdno voljo uspelo. Knjiga bo prav kmalu ugledala luč sveta, posvečena pa je vsem, ki jih je koronavirus kakor koli prizadel.

Z dr. Veber smo se pogovarjali o aktualnih razmerah.

Glede na to, da ste doktorirali na področju družbenih sprememb, boste gotovo znali razložiti, kakšna je vloga slehernega izmed nas v tej spremembi, ki jo že živimo? Kje se kot družba nahajamo?

Nismo še prispeli v sedanost. Kar je bodisi tragično bodisi dobro. Dobro, ker pomeni, da smo na poti in da imamo možnost. In na duhovni poti smo, ne glede na to ali si želimo ali ne. Težko se je odpreti in predati notranjemu zavedanju takrat, ko je vse enostavno ok-ej. Razvoj zavedanja potrebuje ustrezen težak pogoj in prejeli smo ga. Na globalni ravni se odvija evolucija duha, medtem ko določen del naše družbe enostavno ne sprejme nujnosti spremembe. Zaradi takšne drže je človek, ki je v času epidemije skrčen med štiri stene, še lažja tarča različnih teorij zarot. Te pa temeljijo na informacijah in ne na resnici, kar je bistvena razlika. Do takrat, ko pa resnica vendarle pride na dan, pa posameznik že plača ceno opravljene poti. In ta cena je zapravljeni čas, ki ga je podaril iluziji – prepričanju brez potrjenih dejstev. Zato si je delo na zavedanju potrebno znati privoščiti. Vedno imamo na voljo dve možnosti: ali napake ponavljamo, in se tako ponavlja naš način življenja, ali se pa razvijamo in prekinemo vzorce. In to je edini način ustvarjanja novih priložnosti in izkustev.

Za osebni razvoj je bistveno izzivati sebe, svoja prepričanja in čustva. Ko sem statistično raziskovala profil povprečnega Slovenca, so rezultati pokazali, da Slovenci iščemo v največji meri razlog za svoje nezadovoljstvo, občutek ujetosti, nesvobode in sorodna čustva, zunaj sebe. Razlog temu je strah pred svobodo. Slovenci še ne vemo v zadostni meri, kaj in kako početi s svobodo. Strah nas je, da bi bili sami odgovorni za evolucijski razvoj svojega duha. Dokler lahko za našo ne svobodo in stisko krivimo druge, nismo odgovorni za svojo izbiro. Zato je potrebno, da sleherni izmed nas prevzame odgovornost za svojo individualno svobodo. Ker pa to v večini ne počnemo v razmerju do sebe, ampak do oblasti, ki postane kriva za vse, svoj razvoj vklenemo v kletko osebnega nazadovanja namesto rasti. Izredne razmere so torej humos za nestrpnost, strah, sočutje in pogled vase. A odločitev med temi je vedno izključno naša, ne glede na to kaj izberemo.

Družabna omrežja so v izrednih razmerah ena izmed najpomembnejših oken v svet. Nadomestila so srečevanja v kavarnah ter v drugih zasebnih in javnih prostorih. Ste politologinja, sociologinja, v doktoratu združujete tudi področja psihologije, literature, bralne kulture in družbenega angažiranja. Kaj je, po vašem mnenju, rešitev v napadalnih diskurzih?

Pričakovanje, da bo nekdo, ki je specializiran za obsojanje, jezo in norčevanje, preko noči opravil še specializacijo iz strpnosti in sočutja, je iluzorno. Zavedanje je proces. Poleg tega je pričakovanje iz energetskega vidika slaba izbira. Ko od drugih pričakujemo strpnost in vživljanje v naš pogled, se postavimo v energetske odvisen položaj. Ko v konkretnem primeru, v odnosu, preložimo svoje upanje na druge, hkrati nanje usmerimo tudi izvor svoje energije. Zato smo v razpravah, kjer ne dosežemo pričakovanega, pogosto utrujeni, izčrpani, razočarani, brezvoljni, izpraznjeni. Kaj lahko storimo? Če nimamo specializacije iz empatije, uporabimo zdravo kmečko pamet. Zato ker kmet ve, da če bo posadil krompir, ne bo zrasla repa. Če bo sejal sovraštvo, manipulacijo ali katerokoli tovrstno sorto, in ga bo vmes srečalo seme ljubezni, bo najprej moral pospraviti svoj prvi pridelek, da bo lahko zasejal novega. In kdo bo to opravil, če ne kmet sam? Država? Uradniki? Kdo se bo odločil za novo sorto pridelka?

Vsakič, ko nam nekdo servira žaljivko, imamo izbiro. Lahko udarimo nazaj in s tem svobodo izbire preložimo na nekoga drugega: »On-a je kriv, da se tako izražam!« Zdaj si pa predstavljajte, da je žaljivka utež ali pa škatlica z bonbončki, ki vam jo nekdo želi pokloniti. Čigava bo ostala, če jo ne sprejmete? Od tistega, ki jo poklanja.

Naj to utež ta oseba nosi sama, naj se sama sladka s tovrstnimi bonbončki, če so ji ljubi. Ko je človek svoboden ve, da vsake ponudbe ni treba sprejeti. In če je ne, bo ponudba, v tem primeru žaljivka, ostala od osebe, ki jo je ponudila, ali sprožila. To pomeni, da smo svojo odločitev sprejeli samostojno. Zato je zelo pomembno, da ne sprejemamo ponudb, ki niso iskrene in brezpogojne. Z njimi sprejmemo tudi njihovo slabo energijo. In ko enkrat začnemo razumeti ta princip, se zavemo, da nas čaka težka naloga: spopasti se moramo z lastnimi notranjimi omejitvami, z umom in čustvi, z odgovornostjo do svobodne izbire.

Pravite, da se edina zares trajnostna in učinkovita družbena sprememba začne individualno, osebno. Kako se pri tem spopasti z notranjimi omejitvami? Kako prepoznati omejitve uma, ki nosi naše sposobnosti mišljenja in spoznavanja? In kako omejiti čustva?

Da spregledamo in se zbudimo, se moramo najprej soočiti s tistim, kar nosimo s seboj. Potrebno je spoznati orodje, ki ga uporabljamo v vsakdanjem življenju. Orodje za naše delovanje in osmišljanje sveta so mišljenje in čustva. Vzemimo primer dveh posameznikov: prvi deluje predvsem na podlagi uma, drugi se odloča na podlagi čustev. Za prvega je značilno, da se odloča premišljeno, načrtno, zanj so pomembni cilji, rezultati. Vse to so zunanji objekti, stvari, na katere se navezuje in mednje sodi tudi uspeh.

Vse naštetu v njem spodbuja tekmovalnost, potrebo po potrditvi, ugledu, pomembnosti, primerjanje z drugimi ipd. Tovrstno funkcioniranje lahko posameznika iz vzhičenosti in garanja zelo hitro pahne v izčrpanost, nezbranost, zmedenost, negotovost, pretirano samokritičnost, apatičnost in druga sorodna stanja. Poglejmo si še drug primer, ko nekdo deluje predvsem na podlagi čustev. V tem primeru je njegovo iskanje zadovoljstva, in s tem navezanosti, usmerjeno na notranji svet, na pozitivna ali negativna čustva, recimo. Svoje upanje ne polaga toliko na materialni svet kot prvi posameznik, ampak na duhovnega. Vendar pa tudi čustva skrivajo enake pasti kot um, le da so bolj subtilne narave. Obema posameznikoma, ki sem ju opisala, je skupno, da niti prvi niti drugi ni osvobojen ega. Prvi posameznik je vezan na objekt, drugi na subjekt. Gre zgolj za dva različna obraza. Obe osebi sta ujetnici identifikacije. To pomeni, da se poistovetita bodisi z umom, bodisi s srcem, čustvi. S tem pristaneta na nesvobodo. Vendar pa lahko ta položaj presežeta z vztrajnim opazovanjem funkcioniranja svojega miselnega in čustvenega sveta. Šele, ko oba svetova vidita od zunaj, posameznika spregledata, kaj pravzaprav um in čustva počnejo z njima, da sta od njih odvisna. Šele ko to ozavestita, lahko pričneta svoja čutila kakovostno uporabljati. Življenja ne vidita več na podlagi predstav in iluzije, ne absorbirata več tistega, kar opazujeta. Ko živimo na takšen način, se prebudimo v aktivnega opazovalca in ne ujetnika opazovanega.

V času koronavirusa se je naš čas dobesedno ustavil, a vajeni smo hitrega tempa in pomanjkanja časa. Lahko v tem času nadoknadimo zamujeno, odpravimo naš manjko v duhovnem razvoju?

Način po katerem smo delovali večino življenja se ne spremeni z danes na jutri. Kaj sta mesec ali dva proti celemu življenju? Kaplja v morje? Vsak trenutek namenjen samoraziskovanju je

najboljša trajnostna investicija v sedanost, torej tudi v prihodnost. Nikakor ne trdim, da so v izolaciji vsi ljudje imeli na voljo čas za duhovno raziskovanje. Zaposleni v nekaterih poklicih in družine so bili še bolj obremenjeni, še pod večjim pritiskom. A iz vsake izkušnje, iz vsakega še tako majhnega dogodka, lahko iztisnemo sok spoznanja. Vendar pa se pot prebujanja posameznika ne odvija po definiranem časovnem receptu, po ključu pritiska na gumb, niti po kakšni šabloni v desetih korakih. Vsak izmed nas ima svojo zgodovino duhovnega razvoja. Duhovni razvoj ali duhovno zorenje je izključno individualna pot brez bližnjic, je specifična za vsakega posameznika. Ne merjenje časa, ampak predanost, volja, disciplina in zavedanje, da se podajamo na neznano polje, so tisti mejniki, ki so na tej poti pomembni. Duhovne izkušnje so darila, so presenečenja, ki jih ne moremo izsiliti. A brez črpanja znanja iz njih ostanejo zgolj čudovit spomin na čudovito izkušnjo, kot slika na steni. Res pa je tudi, da ima vsakdo izmed nas različne predispozicije za duhovno spoznavanje. A če ne gojimo odgovornosti do tovrstnih danosti, lahko z njimi zaspimo bolj kot tisti, ki imajo teh predispozicij manj, a so predani učenju brez pričakovanj. In ko osvojimo določeno stopnjo zavedanja, nismo zmagali, v višjih duhovnih zavedanjih ni ničesar, kar bi bilo podobno občutenju zmage. Je pa zato veliko lepše in predvsem resnično.

Iz vaših razlag delovanja družbe in človeka je razvidno, da se s tem področjem že dolgo ukvarjate. Zdaj pred nas stopate še z novo, nenavadno, a v teh časih nadvse aktualno knjigo akašejk Modróko. V njej ste zapisali 500 življenjskih resnic, s katerimi nam pomagata razumeti življenjske preizkušnje, da bi živeli bolj kakovostno in za sabo pustili boljši svet. Širša javnost vas je do sedaj poznala kot pesnico, avtorico številnih eksperimentalnih umetniških projektov, tudi raziskovalko bralne kulture, navad, vrednot in psihologije Slovencev. Zdaj ste pred nas z odstiranjem duhovnega sveta stopili v povsem novi luči.

Morebiti je luč res nova, a svetloba je ista. Duhovnost ni nekaj, kar postaneš ali dosežeš. Duhovnost je kopanje, je raziskovanje, je življenje, je otroška igra, je opuščanje neumnih vprašanj kot so: Kdo sem, Kaj je zavest, Kaj je življenje. V trenutku, ko znamo definirati kar koli od tega, smo zgrešili bistvo duhovnosti. To sem v zavedanju ta trenutek, kaj bom jutri ne vem. Ker že z razmišljanjem o jutri, ustvarjamo njeno laž, predstavo. Resnica pa je brezpogojna. Nisem si mislila, da bom kdaj govorila o svojih duhovnih izkušnjah. Bila sem majhna deklica, ko sem doživela prvo in kmalu spoznala, da je pot duhovnosti stvar osame, a ne osamljenosti. Ni potrebe po govoru, ni potrebe po razlagi, to je pač kot morje. Saj tudi morje sebe ne razlaga, mar ne? Pač to si in tako se je zgodila tudi omenjena knjiga. Nisem je poklicala, nisem si je želela, samo prepoznala sem jo čez nekaj časa. Nastala je po zadnji najdaljši duhovni izkušnji, ki so ji sledili štirje dnevi pisanja brez predaha. Vse popisane papirje bi vrgla v smeti, kar sem rada počela v osnovni šoli, no, takrat sem jih vrgla v peč. A tokrat je bilo to pisanje močnejše od tega, imelo je drugačno pot, neodvisno od mojega uma. Bila sem samo kanal njegovega prihoda. Tako so se pač sestavili dogodki. Štiridnevno pisanje je bilo pravzaprav še najbolj enostavno. Najtežja naloga je bilo to potem prečistiti, zasledovati vsebino energije, iz katere je to nastalo, prepoznati in odstraniti šume. Res je, da so vse misli nastale kot kratki in jedrnat zapisi, a odtehta sleherna beseda, sleherno sosledje besed, njihov ritem, zvok. En napačen gib in harmonija se podre. Glasba z vsebino mora biti brezhibna. In ko to zasleduješ, moraš biti pravilno uglašen, za kar je potrebna čista koncentracija energije, čuječnosti, discipline in predanosti.

Akašejke so dobile ime po akaškem polju, ki je predmet raziskovanj in ugotovitev kvantnih fizikov, skozi zgodovino so ga proučevali mistiki in drugi. Nekateri to polje imenujejo kozmična zavest, drugi informacijsko polje, iz katerega vse izvira in v katerem je shranjena vsa naša zgodovina, drugi kar akaški zapisi. Kaj se lahko naučimo iz njih, če obvladamo to komunikacijo?

Ne vem. To spoznavam že vse življenje.

Od kar pomnim, me je zanimal človek, vesolje, družba, energija, narava, nevidni svet. Rasla sem kot antena (smeh). In v osnovni šoli na neki točki spregledala nekaj, kar bom povedala s svojimi takratnimi besedami: »Ne vem, od kod to vem«. Organsko sem začutila, kako je vame prišla določena vsebina, ki je nisem nikjer prebrala, slišala ali se je naučila v šoli. Iz nje sem se učila, ko sem jo zapisala. Ampak to so bili začetki, ki so mi potem pokazali, da pravzaprav nič ne vem. Bila sem samouk, če seveda na to gledamo iz vidika fizične prisotnosti učitelja. Res je, da sem na tej dolgi poti spoznala in srečala kar precej duhovnih učiteljev, gurujev, zdravilcev, mistikov iz mesa in krvi. V večini so bila to krajša ali nekajkratna srečanja, a iz človekove energije se lahko veliko naučiš, ne glede na to, kakšna je. Nekatere vsebine ozavešiš v hipu, druge kasneje skozi daljši osebni proces, a bistveno je, da znaš izluščiti sporočilo. Zadnje tri mesece pa imam tudi dejanskega učitelja, ki pravi, da ni moj učitelj, ampak podpornik. Opominja me, opozarja, preverja, mi nakazuje, tudi posreduje določene vsebine, ki jih potrebujem, tudi naloge, a učenje moram opraviti sama. Kot se moram sama dokopati tudi do spoznanja, ki ga v nekem trenutku potrebujem. Za to sem neizmerno hvaležna, saj sem na lastni koži izkusila številne težke pasti na duhovni poti. Tudi podpornik mojega podpornika pravi, da se še uči, vsi se torej učimo – živimo.

V knjigi ste v posvetilu med drugim zapisali, da naj bo vdih, da naj z njo skupaj ustvarimo novo človeštvo. Zakaj zdaj?

Kdaj pa, če ne zdaj? Kdo, če ne sleherni izmed nas? Počakajmo do jutri? Virus ni čakal na trenutek, da bi bili mi bolje pripravljeni nanj. Življenje ne čaka, življenje se odvija sleherni trenutek v slehernem izmed nas. In mi ta trenutek živimo in to je naša odgovornost. Biti človek je vrednota.

Knjiga Modróko bo pod okriljem založbe KUD AAC Zrakogled in Hyperion v uredništvu Gašperja Maleja predvidoma izšla takoj po prvomajskih praznikih.